

Interjú a TAITA Alapítvány vezetőjével, Borbély Emesével

Hogyan alakult meg a Taita Alapítvány, Önnek milyen szerepe volt az indulásban?

Ennek gyökerei nagyon régre nyúlnak vissza. Mindig is érdekelt maga Afrika, a kontinens minden jellemzőjével együtt. Mivel itthon egy időben állami gondozott gyerekekkel foglalkoztam, arra gondoltam ez a kérdéskör érdekes lehet Afrikával kapcsolatban is. 2004-ben találkoztam egy fekete apácával, és ez adta meg a végső lökést ahhoz, hogy Afrikába menjek. Egy év felkészülés után, amikor befejeztem az egyetemet, elmentem abba az árvaházba, amit ez az apácarend tart fenn Kenyában.

Hogy került először Afrikába, mire számított ott?

Az említett apácától tudtam meg, hogy a Szent József nővérei alapvetően egy gyógyító rend, de van egy árvaházuk is. Ezt azért hozták létre, mert az árván, szülők és testvérek nélkül maradt gyerekeket az apácák gondjaira bízják, akik egy árvaház létrehozásával próbáltak tenni valamit a helyzet jobbításáért. Első önkéntes munkámat ebben az árvaházban 2005 februárjában kezdtem és három hónapig tartózkodtam kint, azóta pedig kétszer voltam látogatóban. Szerettem volna szakmai segítséget nyújtani (ebből írom a doktori disszertációm is), de aztán rájöttem, hogy itt kézzelfoghatóbb segítség kell: rendszeres és változatos ételhez juttatni a gyerekeket, pénzt és önkénteseket küldeni és hazahozni a kinti világ gyönyörűségének hírért; azt, hogy az afrikaiak milyen kedves, nyitott, alkalmazkodó és tanulékony emberek. Ennek nyomán kerestem meg néhány barátomat azzal, hogy van-e kedvük segíteni és végül így hoztuk létre a Taita Alapítványt. Ezt 2006-ban jegyezték be, hiszen az előkészítési folyamat meglehetősen hosszadalmas. Öten kezdtük a munkát (ugyanezek a tagok alkotják a jelenlegi elnökséget), de közülünk csak én voltam Kenyában. Azóta inkább az önkéntesekre alapozzuk a tevékenységünket, akik itthon és Kenyában is segítenek. Eddig 17 önkéntesünk volt már kint az árvaházban.

Mik az alapítvány fő céljai?

Két célunk van: egyrészt, hogy anyagilag támogassuk a gyerekeket, fejlesztéseket csináljunk az árvaházban, pályázzunk fenntartásra, élelmiszerre. A másik cél, hogy felhívjuk az emberek figyelmét Afrika illetve a Harmadik Világ problémáira. Eljárunk iskolákba, rendezvényekre, előadásokat, játékokat, beszélgetéseket szervezni, amelyek egy picit talán rámutatnak az általunk képviselt gondolatokra és feladatokra.

Milyen a kapcsolatuk a kenyai partnerekkel?

Egészen más a felfogásuk, más a hozzáállásuk és egy hosszú tanulási folyamat, amíg az ember ezt megérti és elsajátítja. Mindkét fél részéről nyitottság és türelem szükségeltetik ahhoz, hogy ez végbe mehessen. Azt persze nehéz elfogadni, hogy a kinti partnerek hajlamosak sok mindent lassan, nehézkesen végrehajtani, azt mondani, hogy „jó ez így”, illetve hogy egyes esetekben hajlamosak csak várni a külső segítségre. Nagyon sokat tanultunk tőlük mi is, nagyon kooperatív a kenyai tár-

sadalom, sokat segítenek az emberek egymásnak. Tulajdonképpen három szálon van fontos kapcsolatunk Kenyával. Az egyik az említett árvaház és az apáca, aki ennek a vezetője. A másik szál az apácarend vezetősége, akikkel fontos ügyekben egyeztetni kell, a harmadik pedig a Kenyában működő magyar nagykövetség, akik bizonyos esetben nagy segítséget tudnak nyújtani és ha lehetőségük van rá, meg is teszik ezt. Volt továbbá kapcsolatom a Bécsben működő kenyai nagykövetséggel is, mivel a városban tanultam. Ezzel kapcsolatban érdekes, hogy az egyik konzul testvére a rend egyik vezető apácájának. Tényleg nagyon kicsi a világ!

A Taita Alapítványra mi a jellemző, vannak állandó, rendszeresen ismétlődő programjaik?

Jellemzőek az állandó projektek, a programjaink pedig inkább felkérés alapján jönnek. Minden évben legalább egyszer, de többnyire kétszer is rendezünk jótékonysági koncertet, a legtöbb felkérés pedig iskolák és művelődési központok felől érkezik hozzánk. Sokáig szerepeltünk a Művészetek Völgye programjai között, de az egy idő után ellaposodott. Mindig vannak újabb csatornák, amelyekre érdemes próbálkozni, de vannak olyanok is, amelyeket le kell zárni. Fontos, hogy cikketek jelentessünk meg, valamint hogy iskolákba jussunk el, amire eddig mindig volt is lehetőség. Sokszor hívnak, hogy menjünk tanítani, tartsunk Afrika-napokat. A másik fontos programunk, a jelképes örökbefogadás, ami szintén állandónak tekinthető. Ezt a havi rendszerességgel adott támogatási formát az emberek kedvelik, és ez folyamatos adminisztrációval jár.

Kik látogatják a rendezvényeket, mi kelti fel a résztvevők érdeklődését?

Ez nagyban függ az egyes programtól. A Művészetek Völgyében rendezett programunkon azt láttam, hogy a középosztály erősen képviselteti magát, különösen a pedagógusok mutattak érdeklődést. Ha viszont koncertet szervezünk, dobolással, akkor zömében fiatalok (alternatív érdeklődésűek), gimnazisták érkeznek. A jótékonysági koncerteken és kiállításokon szinte mindenki megjelenik, akinek tetszik a cél, valamilyen szálon kötődik hozzánk, a szervezetünkhöz.

Mire fogékonyak, akik ellátogatnak, részt vesznek a rendezvényeken? Mi az, ami igazán érdekli őket?

Jó a kérdés, mert sokan azért jönnek, hogy provokatív kérdéseket tegyenek fel, vitát kezdeményezzenek. Magyarországon nyilvánvalóan van, aki nem nyitott a feketékkel, migránsokkal, bevándorlókkal kapcsolatos kérdésekre. Sokan még a roma-kérdést sem tudják kezelni, és nem értik, miért „kell” nekünk külföldiekkel foglalkozni. Szerintem azért, mert olyan mértékű szegénységet, szerencsétlenséget és számkivetettséget, amit Afrikában tapasztaltam, úgy gondolom, hogy Európában a mai napig nem látunk. Akik érdeklődnek, azok sokszor teszik fel a kérdést, „hogyan tudnánk mi segíteni”. Ennek a kérdésnek mindig nagyon örülök annak ellenére, hogy tökéletes választ én sem tudok adni rá. Azt tudom felelni, hogy segítsük az árvaházat, ezt a 30-40-50 gyereket, tegyük lehetővé hogy tanuljanak, töltsük meg a bendőjüket. Sokan nyitottak a világ problémáira. Ami a fiatalokat kifejezetten érdekli, az a fair trade, a jelképes örökbefogadás, sokakat a politikai helyzet is izgat.

Kapnak kedvezményt, állami támogatást a karitatív célok miatt?

Azt meg kellett tanulnunk, hogy támogatást – főként a privát szférából – akkor kaphatunk, ha az egész kezdeményezésnek van egy jól meghatározott kerete. Az NCA vagy a Külügyminisztérium által meghirdetett pályázaton eddig hatszor sikerült nyernünk, ezekre másképp nem is tudtunk volna pályázni. Számos olyan szponzorral, támogatóval találkozunk, aki egy vagy több éven keresztül, illetve nagyobb összeggel támogatnak minket.

Hány önkéntessel dolgoznak?

A váci Afrika-napon tizenötön voltunk, olyanok, akik tényleg szabadnapot vettek ki azért, hogy eljöhessenek és gimnazistáknak beszéljenek Afrikáról. 15-20 igazán aktív ember van és ugyanennyien, akikre szintén számíthatunk időről időre. Önkénteseink száma körülbelül negyvenre tehető. Jelenleg két afrikai egyetemistával vagyunk kapcsolatban, akik érdeklődnek, szeretnének önkéntesként bekapcsolódni a munkánkba. Mindig jelentkeznek és jönnek új emberek.

Mennyire mélyednek el az emberek az afrikai történelem, politika vagy gazdaság összefüggéseiben? Tapasztalatai szerint sokan rendelkeznek olyan érdeklődéssel és háttértudással, ami közelebb viszi őket a kontinens megértéséhez?

Háttértudás? Kevesen látják az összefüggéseket. A törzsi háborúkkal kapcsolatban is fontos észrevenni, hogy azok nem kiegyenlítették, mert a Nyugat mindig beleszól a konfliktusokba. Nem látják az emberek, hogy mi beavatkozunk az afrikai országok társadalmi rendjébe. Ez a legtöbb esetben önmagában is rosszul működik, ennek egyik fő oka pedig az, hogy a gyarmatosítók torz fehér-fekete viszonyt alakítottak ki, amikor pedig kivonultak, akkor sem sikerült visszaépíteni az eredeti társadalmi struktúrákat. Sok szempontból elmaradtak és sok a vallási-társadalmi téren követett, elavult szokás és tradíció. Ezek sok ember halálát okozzák, de elítélni nehéz, mert ezen a fejlődési szakaszon Európa országai is átmentek. Szerintem azonban külsőként nagyon nehéz megítélni társadalmakat, elítélni pedig egyáltalán nem tartom jogosnak. Természetesen azért itthon is van egy kisebb csoport, akik behatóbban foglalkoznak Afrikával, mi is igyekszünk sokat beszélgetni a témáról.

Együttműködnek más szervezetekkel? Vannak kapcsolataik a civil szférán kívül is?

Nagyon sok közös programunk volt az Afrikáért Alapítvánnyal és a Hello Afrika Egyesülettel. Ők ketten és a Taita voltak az alapítói a Magyar Afrika Platformnak, ami jelenleg több mint 10 szervezetet foglal magába. Úgy gondoltuk akkor, jó hogy kicsiben segítünk, de szeretnék politikai szinten, stratégiaalkotás terén is jelen lenni, segíteni, illetve lobbizással segíteni ezeket a projekteket. Az Afrika Platform egy ernyőszervezet, amelyben mindig vannak aktívabb és passzívabb tagok, de elég jól összefogja a folyamatokat. Programokat szélesebb körben is szervezünk együtt, ilyen az Afrika Völgy, de voltunk a Szigeten is.

Milyen fejlődési lehetőségeket lát az alapítvány előtt, milyen jövőt képzel el néhány múlva?

A Taita Alapítvány egyik kincse éppen az, hogy kicsi. Egy kis árvaházat támogat, ezért sokkal transzparensabb, mint sok más kezdeményezés. Az emberek jobban megbíznak bennünk és szívesebben támogatnak. Az más kérdés, hogy lobbitevékenységben vagy politikai szinten tudnánk-e jobban fejlődni, de ezen az úton még el sem indultunk igazán, kivéve talán azt, hogy létrehoztuk az Afrika Platformot. Talán érdemes lenne azt jobban átgondolni, hogyan tudnánk erősebben növekedni, de alapvetően elégedettek vagyunk azzal is ami most van, hiszen az árvaházunk gyermekei egyre jobban élnek. Szerintem megmaradnak egyelőre a megszokott programjaink, igyekszünk megfelelően támogatni a jelenlegi egy, esetleg majd két árvaházat. Ha megírtam a disszertációm és már nem lesz akkora szüksége rám a családomnak mint most, akkor lehet hogy nagyobb fába vágom a fejszém.

A Magyarországon élő afrikai bevándorlókkal, afrikaiakkal tartanak kapcsolatot?

Találkozunk, rendszeresen tartjuk a kapcsolatot. Akikkel beszélek és itt nőttek föl, azok sokan mondják, hogy nem könnyű a helyzetük Magyarországon, azáltal hogy más a bőrszínük, a hajjuk. A személyes tapasztalatom az, hogy az utóbbi időben azért javul a helyzet, egyre nyitottabb a társadalom, és most állami szinten is több ösztöndíjat írnak ki afrikaiaknak, ami segít, mert többen vannak és össze tudnak fogni. Nagyon kedves, nagyon vicces emberek tudnak lenni. Akik beszélnek valamilyen érhető nyelvet, azok azért többnyire elboldogulnak és igyekeznek beilleszkedni. De nem könnyű a helyzetük, rengeteg afrikait kitoloncolnak mind a mai napig.